

هایده مرادی؛ کارگردان مستند «قارلی یوللار» (جاده‌های برفی) در گفت و گو با «صبا»:

نبود مدارس راهنمایی دخترانه در روستاهای اردبیل دغدغه اصلی ساخت این فیلم بود

گروه تلویزیون

گفت و گو

**سازنده مستند «قارلی یوللار» (جاده‌های برفی)
دشواری‌های تحصیلی دختران روستایی
اردبیل را در این فیلم به تصویر کشیده است.**

نمایش قساوت

«مردمان نیمه‌جان»، فیلم هولناک روح‌الله قاسمی، یکی از سرراست‌ترین فیلم‌های امسال جشنواره است؛ قصه‌گو، با استانداردی خیلی خوب و کمی بی‌رحم. فیلمساز می‌گوید که می‌خواسته فیلمی حسی بسازد. حسی که او در دل تماشاگر ایجاد می‌کند حس ترس است. روایتی کاملاً کلاسیک که راوی خود کارگردان است و در مرکز کادر. دلیلی کاملاً دراماتیک پشت این نوع روایت است. از نمایش چهره اغلب مصاحبه‌شوندگان به دلایل امنیتی پرهیز شده و جلوی دوربین بودن کارگردان کاملاً جواب داده، به‌اضافه قصه‌ای جذاب و تلخ از سقوط یک شهر. البته فیلم اشتباهی غیرقابل اغماض دارد و آن هم بیان نکردن دقیق روزهای سقوط است و همین‌طور سرنوشت رهبران عشایری که با داعش همکاری کردند. در روزهای سقوط، نوری المالکی؛ نخست‌وزیر وقت عراق به‌حدی اهمال کرد و آماتورگونه رفتار کرد که صدای مرجع بزرگ شیعیان، آیت‌الله سیستانی را هم درآورد. پس از سقوط موصل بود که آیت‌الله، حمایت خود از مالکی را قطع کرد و دولت مالکی سقوط کرد. این موضوع اگر در این فیلم گفته نشود، پس کجا باید گفته شود؟

از سرنوشت رهبران عشایر هم بعید است در اینترنت اطلاع کسب کنیم. باقی فیلم اگر عالی نباشد، نزدیک به خیلی خوب است. استفاده از آرشیو به‌قدر لازم و کفایت بوده و ریتم فیلم بسیار مناسب است و قصه خوب جلو می‌رود. هر چند در جاهایی کارگردان ترجیح داده دایم از تصاویر لایبی استفاده کند و روایت را از دیدار و دیدن موضوع فقط محدود به شنیده‌های تماشاگر از زبان مصاحبه‌شونده کند. فیلم هیچ‌کجا از ریتم نمی‌افتد و جزو معدود فیلم‌های جشنواره است که زمانش کاملاً درست است.

فیلم قبل از اینکه حوصله را سر ببرد تمام می‌شود و قاسمی حتی می‌توانست باز هم جلو برود و فیلم خود را طولانی‌تر کند. با این حال تصمیم گرفته فیلم خود را در اوج تمام کند.

جزئیات فیلم قابل توجه هستند؛ تدوین عالی است و فیلمبرداری هم استاندارد. نویسنده قصه را کاملاً حرفه‌ای جلو برده، هر چند انتظار روایت‌های پست‌مدرن نداریم اما امکان بازی با زمان به شکلی که معمولاً در مستندهای بی‌بی‌سی وجود دارد، اگران فیلم را از این هم جذاب‌تر می‌کرد. تماشای صحنه‌های فوق‌خشن، حتی با تمهید فلو کردن تصاویر باز هم غیرقابل تحمل است اما دقیقاً در جهت کارکرد فیلم است و گذاشتن آن‌ها اجتناب‌ناپذیر. اگر موضوع نوری مالکی و سرنوشت عشایر هم در فیلم گنجانده می‌شد، می‌شد به فیلم نمره ۸ از ۱۰ داد اما این حذف آشکار، به‌خصوص اولی، فیلم را به پروپاگاندا «ما خوبیم» می‌کشاند.

شخصیت اصلی فیلم در جایی خارج از موصل است، میزان صحبت‌های او از بقیه بیشتر است. قصه او هولناک است و خود او جانباز این قصه. ای کاش می‌شد که در فیلم با داعشی‌های بیشتری مصاحبه می‌کرد و ابعاد فاجعه را از زبان آن‌ها هم می‌شنیدیم اما همین یکی هم کافی بود برای روایت قساوت نمایندگان شیطان روی زمین.

چه زمانی و کجا پخش می‌شود. در این جشنواره به جای این پاسخ که برای جشنواره است و از تلویزیون پخش نمی‌شود و فیلم را به شما خواهیم رساند، به آن‌ها زمان پخش اثر از تلویزیون را اعلام می‌کنیم.

مرادی یادآور شد: آرای مردمی هم خیلی خوب است و تنها یک ایراد دارد؛ آن هم این که شاید زمان پخش فیلم در آرای مردمی اثر داشته باشد. مثلاً ممکن است فیلم من در زمان بهتری پخش شود و رای بیشتری بیاورد اما فیلم بهتری به دلیل زمان پخش نامناسب، از آرای مردمی کمتری برخوردار شود.

سومین جشنواره تلویزیونی مستند سیما، از ۱۵ تیرماه با پخش آثار راه‌یافته به مرحله مسابقه، کار خود را آغاز کرده است و فیلم مستند «قارلی یوللار» (جاده‌های برفی) نیز روز شنبه ۲۶ مردادماه ساعت ۱۹ از شبکه مستند روی آنتن می‌رود و ساعت ۲۴ و ۱۱ صبح روز بعد باز پخش می‌شود.

و آماده‌سازی طرح کار حدود دو ماه و سوژه‌یابی و ساخت دوماه‌ونیم زمان برد. در این میان زمان تصویربرداری حدود ۲۵ روز بود.

مرادی در معرفی عوامل فیلم خود افزود: تصویربرداری و تدوین کار به عهده آقای عبدالله شکری و مدیریت تولید و صدابرداری را آقای امین صبور و آقای احمد زعفری انجام دادند. صداگذاری هم توسط خانم زهره علی‌اکبری انجام شد و تهیه کار را خودم انجام دادم و در نهایت فیلم مستند «قارلی یوللار» (جاده‌های برفی) در مرکز گسترش، تولید شد.

او در خصوص جشنواره مستند سیما اظهار کرد: این جشنواره خیلی خوب است و در مقایسه با جشنواره‌های دیگر مانند جشنواره سینماحقیقت یا جشنواره فیلم کوتاه و امثالهم، فراگیرتر است. مهم‌ترین ویژگی آن پخش تلویزیونی است که بازخورد خوبی دارد. یکی از سوالات افراد حاضر در فیلم‌های مستند همیشه این است که فیلم

هایده مرادی؛ کارگردان فیلم مستند «قارلی یوللار» (جاده‌های برفی) در گفت و گو با «صبا» درباره سابقه هنری خود گفت: اهل اردبیل هستم و کار هنری را از انجمن سینمای جوان شروع کرده‌ام. در سال‌های ۸۷ تا ۹۲ کارشناسی سینما خواندم. نویسندگی سریال، تهیه‌کنندگی، ساخت کار داستانی و تله‌فیلم و همچنین سه فیلم مستند در رزومه دارم.

او افزود: در فیلم قبلی خودم به نام «پشت بام‌های برفی» به سوژه این فیلم یعنی نبود مدرسه راهنمایی دخترانه در اغلب روستاهای استان اردبیل پی بردم. در زمان ساخت آن فیلم به ۱۱۲ روستا مراجعه کردم و از آنجا که به دلیل موضوع فیلم، هر کسی حاضر به شرکت در فیلم نبود، تصویربرداری حدود سه ماه طول کشید.

این مستندساز در خصوص زمان ساخت فیلم اضافه کرد: از یک سال پیش از شروع ساخت، درگیر موضوع فیلم «قارلی یوللار» بودم. پژوهش